

Szanowni Państwo,

dobiegła końca siódma edycja Lata w teatrze – programu Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego realizowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, adresowanego do teatrów, samorządowych instytucji kultury oraz organizacji pozarządowych – ośrodków, które w okresie letnich wakacji szkolnych organizowały warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży zakończone pokazem.

Pragniemy podsumować tegoroczną edycję, ukazać zasięg Lata w teatrze 2014 i różnorodność realizowanych projektów. Pamiętajmy, że program nie ogranicza się tylko do wakacyjnych teatralnych turnusów, składa się nań także szereg działań podejmowanych w ciągu całego roku. Zależy nam, aby poprzez swoją kompleksowość program służył popularyzacji pedagogiki teatru i wpływał na jakość edukacji teatralnej w Polsce.

LWT w liczbach

142	zgłoszone projekty
117	poprawnych pod względem formalnym projektów
30	dofinansowanych projektów
1 096 595,00	dotacji
28	miejsowości
15	województw
1056	uczestników
218	prowadzących warsztaty
76	pokazów
127	wolontariuszy
7	ewaluatorów
6	turnusów na wsi
3	turnusy z udziałem osób niepełnosprawnych
12	wizyt studyjnych

motywy:

miasto, przestrzeń, niepełnosprawność, cyrk i kuglarstwo, teatr cieni, kinematografia, komedia dell'arte, wolność, tolerancja, skrzaty, stacja kolejowa, sny, ograniczenia, pokolenia, nauka, lustro/odbicie, street art, historia, tożsamość, średniowiecze, marzenia, czas, dojrzewanie, kolory, dziewczęcość, przyszłość.

W programie
po raz pierwszy

RAZEM WIDZIMY WIĘCEJ

Projekt miał na celu integrację młodzieży niepełnosprawnej z pełnosprawną poprzez wymianę doświadczeń i stworzenie wspólnej przestrzeni twórczej ekspresji. Uczestnicy starali się odkrywać świat z perspektywy osób niewidomych i doświadczać go pełniej innymi niż wzrok zmysłami. Poznali bariery (nie tylko architektoniczne) i wyzwania, z jakimi ludzie niewidomi i niedowidzący codziennie się mierzą. Realizatorzy pragnęli udowodnić, że teatr może być tworzony także przez osoby niepełnosprawne.

Kto	Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko-Pomorski
Miejsce	Lipno
Uczestnicy	dzieci i młodzież 7-17 lat
Koordinator	Katarzyna Gadomska
Prowadzący	Katarzyna Gadomska, Dorota Jakubowska, Krzysztof Kowalewski, Anna Sawicka-Borkowicz, Krzysztof Suchocki, Małgorzata Żarecka-Ziółkowska
Kiedy	1-16 sierpnia
Inspiracje	niepełnosprawność
Co dalej	kolejne pokazy, warsztaty plastyczne

W programie
po raz pierwszy

NAJWYRAŹNIEJ NIGDY NIE BYŁ PAN 13-LETNIĄ DZIEWCZYNKĄ

Projekt artystyczno-społeczny, który zakładał szukanie odpowiedzi na pytania: jakie są i o czym marzą nastoletnie dziewczynki? Spektakl pozwalał na podstawie różnych dziewczęcych narracji. Uczestniczki miały szansę na zabranie głosu w ważnych dla siebie sprawach, a także na wypowiedzenie się w sposób niewerbalny – między innymi poprzez taniec.

Kto	Teatr Łażnia Nowa
Miejsce	Kraków
Uczestnicy	Dziewczynki w wieku 9-14 lat
Koordynator	Agnieszka Podziewska
Prowadzący	Iga Gańczarczyk, Dominika Knapik, Agata Otrębska, LATALAdesign, Daniel Pigoński
Kiedy	1-18 lipca
Inspiracje	eseje i opowiadania Virginii Woolf, Peter Weir „Piknik pod wiszącą skałą”, Sofia Coppola „Przekleństwa niewinności”, Jordan Scott „Pęknięcia”
Co dalej	spektakl wszedł do repertuaru

W programie
po raz pierwszy

“I LOVE LBN”

Punktem wyjścia do rozmowy z młodzieżą i wspólnych działań artystycznych był Lublin. Uczestnicy mieli szansę opowiedzieć, jak postrzegają miasto, w którym dorastają i zmagają się z codziennością. Podczas działań wykorzystywano formy wywodzące się z kultury miejskiej: rap, DJing i graffiti. Ta różnorodność pozwalała spojrzeć na teatr jako splot wielu dziedzin sztuki.

Kto	Teatr im. Juliusza Osterwy
Miejsce	Lublin
Uczestnicy	młodzież w wieku 13-16 lat
Koordinator	Marta Szczepaniak
Prowadzący	Seweryn „Rysa” Chwała, Andrzej Dąbrowski, Marta Ledwoń, Cezary Majczak (DJ Czarli), Bartłomiej Miernik, Mariusz „Józef” Nazaruk, Wojciech Rusin, Jakub „Kubańczyk” Stróżek, Marek Wojtowicz
Kiedy	30 czerwca – 13 lipca
Inspiracje	miasto, street art
Co dalej	kolejne pokazy, kontynuacja warsztatów podczas ferii i kolejnych wakacji

W programie
po raz pierwszy

12 NAUKOWYCH DNI DOKOŁA TEATRU

W tym projekcie „zabawa w teatr” była spleciona z nauką perspektywą odbioru rzeczywistości. Analizie poznawczej poddano żywioły: powietrze, ziemię, wodę i ogień. Świat nauki, doświadczenia i eksperymenty naukowe były inspiracją do powstania tekstów, obrazów i scen, a całość odnosiła się także do tradycji regionu Puław, w którym działa wiele instytucji prowadzących badania.

Kto	Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika”
Miejsce	Puławy
Uczestnicy	dzieci i młodzież w wieku 8-18 lat
Koordinator	Renata Siedlaczek
Prowadzący	Katarzyna Grudzień, Michał Matras, Ryszard Rusek, Renata Siedlaczek
Kiedy	Kiedy 18–30 sierpnia
Inspiracje	nauka, literatura science fiction i fantasy
Co dalej	dalsza współpraca z uczestnikami projektu i Parkiem Naukowo-Technologicznym

W programie
po raz pierwszy

LATO W POKOJU

Przyczynkiem do stworzenia projektu była refleksja nad ograniczeniami, które mogą warunkować sposób życia. Podczas trwania turnusu prowadzący wraz z uczestnikami szukali sposobów na przekucie słabości w wartości. Finałowy pokaz koncentrował się na problemach, marzeniach i aspiracjach ludzkich i zostawiał odbiorców z pytaniem: czy możliwe jest odnalezienie wolności we własnym codziennym życiu mimo przeciwności losu?

Kto	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej
Miejsce	Pobiedziska
Uczestnicy	młodzież w wieku 13-18 lat
Koordinator	Agata Łukaszewicz
Prowadzący	Ewa Obrębowska-Piasecka, Andrzej Pieczyński, Jarosław Szelest, Grażyna Wydrowska
Kiedy	21 lipca – 2 sierpnia
Inspiracje	Antoni Czechow „Trzy siostry”, Jadwiga Stańczakowa „Dziennik we dwoje”, wiersze Mirona Białoszewskiego
Co dalej	prezentacja widowiska i zajęcia teatroturapii

W programie
po raz pierwszy

KIM JESTEM? – BAJKOWE TRANSFORMACJE

Inspiracją do powstania warsztatów było pytanie: „Kim jestem?”. Wokół niego zbudowano zabawy werbalne i ćwiczenia, podczas których posługiwano się metodami pedagogiki cyrkowej, teatru cieni, pracy z lalką oraz z rytmem i dźwiękiem. Projekt nawiązywał do działań pedagogiczno-teatralnych prowadzonych przez Teatr Węgałty od ponad dziesięciu lat w środowisku lokalnym – Jonkowa oraz gmin sąsiednich – i miał posłużyć budowaniu przestrzeni dialogu między realizatorami a dziećmi.

Kto Stowarzyszenie „Węgałty”

Miejsce Jonkowo

Uczestnicy dzieci i młodzież w wieku 7-15 lat

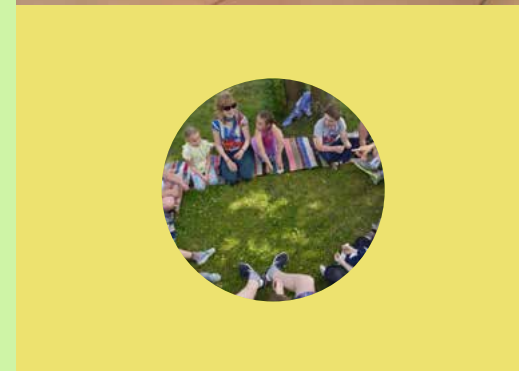
Koordinator Erdmute Sobaszek

Prowadzący Paulina Andruczyk, Barbara Grzybowska, Monika Hołubowicz, Iwona Prusko, Wiktoria Rutkowska, Erdmute Sobaszek

Kiedy 30 czerwca – 12 lipca

Inspiracje baśnie

Co dalej kontynuacja warsztatów, współpraca z pedagogami

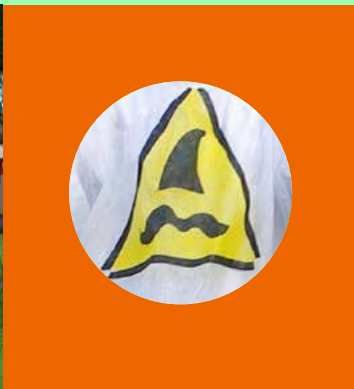

SKRZATY

Uczestnicy projektu, zainspirowani encyklopedią wiedzy o skrztach, zmienili się w ekipę badaczy poszukujących w swoim otoczeniu śladów tych małych, tajemniczych stworzeń. Efektem ich artystyczno-naukowych działań było odtworzenie skrziatego języka, dań i tradycji. Powstała fragmentaryczna opowieść dla osób w różnym wieku wykorzystująca między innymi teatr cieni. W dniu pokazów przez zabawę i wykonanie zadań można było się starać o przyznanie obywatelstwa w krainie skrztów.

Kto	Gminny Ośrodek Kultury w Lanckoronie
Miejsce	Lanckorona, Jastrzębia, Skawinki, Izdebnik
Uczestnicy	dzieci i młodzież w wieku 9-15 lat
Koordinator	Anna Kucharczyk
Prowadzący	Andrzej Bonarek, Tadeusz Dylawerski, Marta Hankus, Alla Maslovskaya, Jadwiga Sieraczyńska, Dagmara Żabska
Kiedy	Kiedy 21 lipca – 2 sierpnia
Inspiracje	Wil Huygen „Skrzaty”, dzieła Tolkiena, legendy ludowe, portal krasnale.pl
Co dalej	dalsza współpraca z Fundacją Teatr Cieni

W programie
po raz pierwszy

LOKOMOTYWA

Poprzez realizację projektu twórcy pragnęli sprowokować uczestników i mieszkańców Gostycyna do refleksji na temat funkcjonowania stacji Pruszcz-Bagienica. Projekt był rodzajem wycieczki w przeszłość, której ślady znajdujemy w teraźniejszości. Praca w nieteatralnej przestrzeni stacji kolejowej miała uwrażliwić uczestników na miejsca opuszczone, które dzięki nadaniu im nowego kontekstu zyskują drugie życie.

Kto	Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie
Miejsce	Gostycyn
Uczestnicy	dzieci i młodzież w wieku 10-20 lat
Koordinator	Barbara Piasecka
Prowadzący	Monika Grabarek, Suavas Lewy, Marek Noniewicz, Karolina Suchodolska, Mateusz Tymura
Kiedy	Kiedy 10-26 lipca
Inspiracje	stacja kolei, przestrzeń, miejsce, Julian Tuwim „Lokomotywa”, fotografie Gostycyna
Co dalej	edukacja teatralna prowadzona przez GOK w Gostycynie

W programie
po raz pierwszy

I PRZEGLĄD ZDARZEŃ MIĘDZYPÓKOLENIOWYCH

Do uczestnictwa w projekcie zaproszono młodzież gimnazjalną i seniorów. Celem tego spotkania i stworzenia wspólnego pokazu było spojrzenie na siebie jak na partnerów do rozmowy i kreatywnego działania. Warsztaty poprzez szukanie punktów stykowych dawały okazję do wzajemnego poznania i odnowienia łączności między pokoleniami.

Kto	Fundacja LALE.Teatr
Miejsce	Wrocław
Uczestnicy	młodzież w wieku 13-16 lat
Koordynator	Maja Kimbar
Prowadzący	Janka Jankiewicz-Maśląkowska, Maja Kimbar, Marta Kurowska, Tomasz Maśląkowski, Mateusz Mirowski, Małgorzata Stobiecka, Jakub Żmijowski „Zgas”
Kiedy	21 lipca – 3 sierpnia
Inspiracje	instalacja Chatterbox kolektywu SoulPancake, piosenka „Miłość i papierosy” zespołu Pustki
Co dalej	kolejne pokazy

W programie
po raz pierwszy

A TO MY PO JU TRZE – CYRK FUTURYSTYCZNY

Projekt udawał, że teatr może być ważną formą wypowiedzi w sprawach dotyczących środowiska, w którym żyjemy. Uczestnicy mieli możliwość zabrania głosu w kwestii związanej bezpośrednio z ich przyszłością: budowy elektrowni atomowej w pobliżu ich miejsca zamieszkania. Teatr posłużył jako narzędzie, dzięki któremu dzieci i młodzież mogły wyrazić – do tej pory pomijane przez dorosłych – własne zdanie.

Kto	Fundacja Chtëpaki Znad Morza
Miejsce	Gąski
Uczestnicy	dzieci i młodzież w wieku 4-14 lat
Koordinator	Wojciech Jaskólski
Prowadzący	Irena Adamiak, Magdalena Franczak, Wojciech Jaskólski, Beata Korczyńska, Łukasz Molski, Ki.WI. Photos/Kinga Nestorowicz, Katarzyna Polak, Agata Schweiger, Wiktor Suskiewicz, Marek Wiński
Kiedy	14–31 sierpnia
Inspiracje	Gąski, elektrownia atomowa
Co dalej	kontynuacja działań w Świetlicy „Promyk”, współpraca z Biblioteką Publiczną Gminy Mielno

W programie
po raz pierwszy

PO DRUGIEJ STRONIE LUSTRA

Projekt odbywał się w dwóch ośrodkach: w WDK we Frydrychowicach oraz w WDK w Przybradzu. W obu placówkach jednocześnie prowadzono warsztaty teatralne inspirowane powieścią „Alicja w Krainie Czarów”. Temat nie był przypadkowy – odwołując się do sytuacji Frydrychowic i Przybradza chciano stworzyć teatralną opowieść o dwóch światach, które mimo że wydają się odległe, są dla siebie na wyciągnięcie ręki.

Kto	Małopolski Instytut Kultury
Miejsce	Frydrychowice, Przybradz
Uczestnicy	dzieci w wieku 7-12 lat
Koordinator	Weronika Idzikowska
Prowadzący	Monika Filipowicz, Alla Maslovskaya, Agata Nasiłowska, Marta Pietruszka, Agnieszka Polańska, Mateusz Przytęcki, Ewa Woźniak, Teatr Improwizacji „So Close”, grupa teatralna Glutaminian Sodiu, uataHA drums
Kiedy	7-19 lipca
Inspiracje	Lewis Carroll „Alicja w Krainie Czarów” (tekst i ilustracje), teksty Edwarda Leara, Williama Gilberta, Hilaire’a Belloc’a, Alana A. Milne’a, Tomasa S. Eliota, prace Janusza Stannego ilustrujące „Księgę nonsensu”, rysunki Edwarda Leara, prace Johna Tenniela, Tove Jansson, Charlesa Robinsona, Júli Sardy, Brigitte Bryan
Co dalej	ożywienie przestrzeni WDK w Przybradzu, dalsza współpraca z WDK we Frydrychowicach

W programie
po raz pierwszy

IX LETNIA AKADEMIA TEATRALNA – „ŻYWIOŁY”

Projekt nawiązywał do wydarzeń z ukraińskiego Majdanu i skoncentrowany był na tematach wartości, wolności, tolerancji, poszanowania drugiego człowieka. Warsztaty opierały się na takich założeniach jak: determinacja w działaniu wiara w ludzi oraz wymiana doświadczeń i współpraca młodych twórców z województwa zachodniopomorskiego. Młodzież postugiwała się różnymi formami sztuki i pracowała nad kategorią dialogu, ze szczególnym uwzględnieniem poszanowania dla inności oraz trudnych uwarunkowań historycznych.

Kto	Gminny Ośrodek Kultury w Stepnicy
Miejsce	Stepnica
Uczestnicy	młodzież w wieku 13-18 lat
Koordinator	Michał Krzywaźnia
Prowadzący	Kinga Bińkowska, Agnieszka Chamier-Gliszczyńska, Agata Dąbrowska, Krzysztof Gmiter, Marek Kościótek, Anna Sadowska, Marcin Styborski
Kiedy	21 lipca – 3 sierpnia
Inspiracje	dzieła Tarasa Szewczenki, Stepnica, żywioły
Co dalej	nawiązywanie sieci partnerstw, kontynuacja warsztatów, kolejne prezentacje pracy

W programie
po raz pierwszy

● PODWÓRKO KUGLARZY

Warsztaty inspirowane komedią dell'arte, klaunadą i teatrem wędrownym. Ważną rolę pełniła plastyka – maski, kostiumy, rekwizyty, pacynki, scenografia. Dzięki sięgnięciu do komedii dell'arte uczestnicy mieli okazję przygotować autorski scenariusz i poznać takie techniki teatralne jak: sztuka improwizacji, kuglarstwo, pantomima, sztuka cyrkowa, gra w masce, gra lalką. Ważne było kształtowanie umiejętności współpracy, komunikacji i odnajdywania wspólnego języka między uczestnikami w twórczym działaniu.

Kto	Stowarzyszenie Teatr Per Se
Miejsce	Płock
Uczestnicy	młodzież licealna
Koordynator	Anna Kaźmierowska
Prowadzący	Agnieszka Makowska, Mariusz Pogonowski, Joanna Stanowska
Kiedy	13–30 sierpnia 2014
Inspiracje	komedia dell'arte, kuglarstwo
Co dalej	kontynuacja warsztatów w Płockim Ośrodku Kultury i Sztuki oraz w Stowarzyszeniu Teatr Per Se

W programie
po raz drugi

LABORATORIUM SNÓW I OBRAZÓW

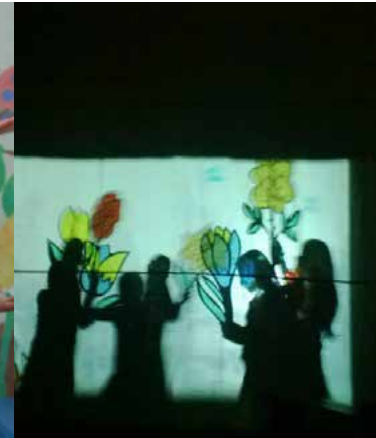

Projekt składał się z kilku elementów: happeningu „Łapacze snów”, instalacji „Mosty Snów”, interdyscyplinarnego widowiska plenerowego „ObraSen”. Działania skupione były wokół świata snu, postaci wywiedzionych z sennych marzeń. Uczestnicy „ożywiali” obrazy Moniki Blatton i tworzyli na ich podstawie etudy teatralne, ale mieli także szansę uczestniczyć w warsztatach kuglarskich i fire-show.

Kto	Miejski Dom Kultury w Olsztynku
Miejsce	Olsztynki
Uczestnicy	młodzież w wieku 13-18 lat
Koordinator	Katarzyna Waluk
Prowadzący	Justyna Dąbrowska, Andrzej Waluk, Katarzyna Waluk, Joanna Zaręba-Kwiatkowska
Kiedy	18–31 sierpnia
Inspiracje	Sylvie Baussier „O snach”, Carl Gustav Jung „Marzenia senne dzieci”, Władysław Kopański „Słownik symboli”, obrazy Moniki Blatton
Co dalej	prezentacja spektaklu, kontynuacja warsztatów teatralnych i filmowych

W programie
po raz drugi

ZE SZCZYTÓW BASZŁAMU

Inspiracją do warsztatów i spektaklu był czecheński mit – opowieść o Pharmat, analogiczna wobec greckiego mitu o Prometeuszu przynoszącym ludzkości ogień i światło, które wraz z cieniem odegrały w przedstawieniu ważną rolę. Uczestnicy posługiwali się nim nie tylko by zaczarować szarą codzienność ośrodka dla uchodźców, ale też opowiedzieć o nadziei, jaką przynoszą tragiczni bohaterowie, poświęcający życie dla dobra ludzkości. Było to przesłanie niezwykle aktualne w miejscu, do którego przybywać mogą uchodźcy nie tylko z Kaukazu, ale też Syrii, Krymu czy Gruzji.

Kto	Stowarzyszenie Praktyków Kultury
Miejsce	Linin
Uczestnicy	dzieci i młodzież z ośrodka dla cudzoziemców
Koordinator	Daniel Brzeziński
Prowadzący	Nela Brzezińska, Jakub Iwański, Daniel Brzeziński, Darek Kunowski, David Sypniewski, Khava Soldaeva i Madina Demilova
Kiedy	18 - 31 sierpnia
Inspiracje	czecheńskie mity
Co dalej	zajęcia antydyskryminacyjne, prezentacje spektaklu

W programie
po raz drugi

...BO W CZASIE NIEWIELE MASZ CZASU

Punktem wyjścia dla warsztatów były pojęcia czasu i przestrzeni. Prześlędzono ich funkcjonowanie w świadomości ludzi w poprzednich epokach. Ze szczególną uwagą uczestnicy zajmowali się współczesnym postrzeganiem tych pojęć – kształtowanym pod wpływem rozwoju technologii oraz procesu globalizacji. Scena stała się wehikułem, który pozwolił młodzieży w ciągu 12 dni przemierzyć cały świat.

Kto Teatr Lalek Białulka im. Jerzego Zitzmana

Miejsce Bielsko-Biała

Uczestnicy dzieci i młodzież w wieku 12-18 lat

Koordinator Marta Kuźmiak

Prowadzący Małgorzata Bulska, Katarzyna Jacewicz-Marciniak, Krzysztof Maciejowski, Marta Kuźmiak, Lucyna Sypniewska, Piotr Tomaszewski

Kiedy 30 czerwca – 13 lipca

Inspiracje czas, przestrzeń, poezja Wisławy Szymborskiej, twórczość Tadeusza Śliwiaka

Co dalej ponowne ubieganie się o dotację

W programie
po raz drugi

● NIEWIDZIALNE MIASTA

Inspiracją działań projektowych było współczesne miasto. Temat stwarzał okazję do opowiedzenia własnych mitów, pozwolił na stworzenie emocjonalnej mapy realnie istniejącego miasta i zaproponowanie jego nowej topografii. Uczestnicy wychodzili w przestrzeń miasta, by dokonywać w niej artystycznych interwencji, odczarować lub zakląć, odkłamać lub zawoalować znane sobie przestrzenie. Zmiany ich punktów ciężkości i przestrzeń miasta miały ich zainspirować do stworzenia opowieści o sobie.

Kto	Wrocławski Teatr Lalek
Miejsce	Wrocław
Uczestnicy	dzieci i młodzież w wieku 10-16 lat
Koordynator	Marta Kurowska
Prowadzący	Sylwia Gorzak, Karol Krukowski, Marta Kurowska, Robert Maniak, Grzegorz Mazoń
Kiedy	30 czerwca – 13 lipca
Inspiracje	przeźródzeń, miasto
Co dalej	kolejne pokazy, kontynuacja projektu podczas ferii

W programie
po raz drugi

● MIASTO GRA

Uczestnicy projektu szukali odpowiedzi na pytania: czym jest przestrzeń i jak można na nią wpływać, formować, wypełniać i kształtować? Za pomocą języka teatru i sztuk pokrewnych – plastyki, muzyki, sztuki cyrkowej i multimediiów – podjęto próbę oswojenia przestrzeni miasta. Działania odbywały się w siedzibie teatru, telewizji, radiu, w studiu nagrań, Centrum Designu oraz w przestrzeni miejskiej. Efektem pracy był pokaz oparty na klaunadzie, przełamujący barierę aktor-widz.

Kto	Teatr Lalki i Aktora „Kubuś”
Miejsce	Kielce
Uczestnicy	dzieci i młodzież w wieku 10-18 lat
Koordinator	Joanna Kowalska
Prowadzący	Kamil Dudzic, Joanna Kurkiewicz, Ewa Lubacz, Wojciech Niebelski, Michał Olszewski, Piotr Ruchomski, Andrzej Kuba Sielski, Lech Adam Skawiński, Marek Wrona, Grzegorz Tatar
Kiedy	14–26 lipca
Inspiracje	przestrzeń
Co dalej	długofalowe działania z zakresu edukacji teatralnej

W programie po raz drugi jako MOK, wcześniej Stowarzyszenie De-Novo

WESTERN-EASTERN-DYNÓW

Inspiracją dla warsztatów i widowiska plenerowego był western. Stworzona historia odnosiła się do życia mieszkańców dzikiego zachodu, ale dotykała także współczesnych i uniwersalnych problemów (przywiązanie do własnej ziemi i tradycji skonfrontowane z umiejętnością dostosowania się do wymagań dzisiejszego świata, dobro wspólne wobec indywidualnych potrzeb jednostki, miłość, nienawiść, przebaczenie). Projekt realizowany był na stacji kolejki wąskotorowej.

Kto	Miejski Ośrodek Kultury
Miejsce	Gdzie Dynów
Uczestnicy	dzieci i młodzież 7-18 lat
Koordynator	Adam Miklasz
Prowadzący	Marta Bury, Diana Jonkisz, Justyna Król, Magdalena Miklasz, Barbara Sadurska, Natalia Sakowicz, Anna Stela, Wioletta Szuba-Franczak, Tomasz Tereszak, Ewa Woźniak
Kiedy	16-31 lipca
Inspiracje	kultura indiańska, tańce plemienne, muzyka gospel, tańce kabaretowe, country, Dynów
Co dalej	kolejne widowiska

W programie
po raz trzeci

MARZENIA WYCHODZĄ Z CIENIA

Tematem przewodnim projektu były marzenia – zarówno te odważne, jak i te bardzo nieśmiałe, schowane głęboko. Twórcy zauważyli, że pragnienia towarzyszą nam na każdym kroku – jak najwierniejszy przyjaciel i nie odstępują nas – jak cień. Zainspirowani opowiadaniem Mario Vargasa Llosy „Fonsito i księżyc” stworzyli spektakl teatru cieni, który opowiadał o tęsknotach i marzeniach uczestników.

Kto	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi NOVA
Miejsce	Łośno
Uczestnicy	dzieci i młodzież w wieku 10-18 lat
Koordinator	Beata Puzio-Ryżek
Prowadzący	Michał Bajsarowicz, Iwona Kusiak, Anna Karolina Miłkowska-Prorok, Maciej Pawlenia, Michał Wróblewski, Cezary Żołyński
Kiedy	7-20 lipca
Inspiracje	„Fonsito i księżyc” Mario Vargasa
Co dalej	prezentacje spektaklu, cykliczne spotkania z uczestnikami i opiekunami grup

W programie
po raz trzeci

CYBERIADA

Temat projektu został wybrany spośród propozycji uczestników, których zainteresowała „wizja przyszłości – świat za 100 lat”. Wspólnie przyjrano się światu realnemu i wirtualnemu. Rama science fiction pozwoliła krytycznie spojrzeć na to, jak żyjemy tu i teraz oraz stworzyć projekcje możliwych (lepszyc i gorszych) światów. W efekcie możliwa była analiza także innych tematów proponowanych przez młodzież: konflikty międzypokoleniowe, uzależnienia, brak porozumienia w świecie Internetu, komunikatorów, sieci.

Kto	Teatr „Bagatela” im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego
Miejsce	Kraków
Uczestnicy	młodzież w wieku 12-19 lat
Koordinator	Renata Derejczyk
Prowadzący	Urszula Czernicka, Łukasz Drewniak, Małgorzata Haduch, Artur Sędzielarz, Dariusz Starczewski
Kiedy	30 czerwca – 13 lipca
Inspiracje	twórczość Stanisława Lema, Philip K. Dick „Ubik”, „Frustracja. Młodzi o Nowym Wspaniałym Świecie” (red.) Piotr Marecki, Jan Sowa, Zbyszko Melosiak „Młodzież a przemiany kultury współczesnej”
Co dalej	kolejne pokazy, współpraca ze Stowarzyszeniem SIEMACHA

W programie
po raz pierwszy

● ODBICIA ŚWIATÓW

Uczestnicy w ramach projektu zapoznali się z różnymi formami ekspresji scenicznej: pantomimą, improwizacją i kontakt-improwizacją, brali udział w performansach, tworzyli instalacje scenograficzne i muzyczno-dźwiękowe. W efekcie tych działań budynek WOK-u zmienił się w „gabinet luster”, w którym odbija się marzenia, pomysły i obawy – widzowie mogli przemierzać ten labirynt podczas interaktywnego spektaklu finałowego.

Kto	Wałbrzyski Ośrodek Kultury
Miejsce	Wałbrzych
Uczestnicy	młodzież w wieku 12-20 lat
Koordynator	Joanna Kakuba
Prowadzący	Alina Jastrzębska, Bartłomiej Paulus, Magdalena „Maga” Radłowska, Tomasz Wiziński
Kiedy	11-26 lipca
Inspiracje	lustro, „Baśnie tysiąca i jednej nocy”, „Królowia Śnieżka”, „Legenda o czarnoksiężniku Janie Twardowskim”, „Królowa Śniegu”, J.K. Rowling „Harry Potter”, Jan van Eyck „Portret małżonków Arnolfinich”, Michelangelo Caravaggio „Narcyz”
Co dalej	prowadzenie stałych zajęć w WOK-u

W programie
po raz czwarty

● RAZ DWA TRZY – KRYJESZ TY! EINS, ZWEI, DREI – DU MUSST SEIN

Uczestnicy w ramach projektu mieli okazję odkryć Szczecin na nowo, poznać jego historię, pogmatwane dzieje, zagłębić się w jego wielokulturowość i zapomniane fakty. Za pomocą starych pocztówek i fotografii odtwarzano życie codzienne mieszkańców dawnego Szczecina, a także dostrzegano przeobrażenia miasta. Głównym celem było wzmocnienie w uczestnikach poczucia przynależności do miejsca, w którym się urodzili i wychowują, dymy z jego bogatej i skomplikowanej historii.

Kto Teatr Lalek „Pleciuga”
Miejsce Szczecin
Uczestnicy dzieci i młodzież w wieku 10-15 lat
Koordinator Magdalena Bogustawska

Prowadzący Karolina Babińska, Teresa Babińska,
Magdalena Gardas, Katarzyna Klimek, Rafał
Krzanowski, Łukasz Musiał, Grażyna Wojtczak,
Przemysław Żychowski

Kiedy 30 czerwca – 13 lipca

Inspiracje historia Szczecina

Co dalej kolejne prezentacje spektaklu

W programie
po raz czwarty

TEATR NATURALNIE!

Tematem przewodnim warsztatów była próba spojrzenia na sztukę z perspektywy ekologii oraz dostrzeżenia w świecie przyrody przestrzeni twórczych poszukiwań. Podczas warsztatów dzieci obserwowały „co w trawie piszczy”, poznawały tajniki warsztatu aktora, scenografa, muzyka i dziennikarza, a następnie wspólnie stworzyły spektakl, inspirując się światem natury.

Kto	Miejski Ośrodek Kultury w Tomaszowie Mazowieckim
Miejsce	Tomaszów Mazowiecki
Uczestnicy	dzieci i młodzież w wieku 9-12 lat
Koordynator	Anna Nowak
Prowadzący	Emilia Adamiszyn, Justyna Banasiak, Zbigniew Bodzek, Elżbieta Chruska, Magdalena Cysewska, Marek Leszczyński, Jolanta Olczyk, Magdalena Sęk, Mikołaj Walencykowski
Kiedy	18–31 sierpnia
Inspiracje	natura, Lewis Carroll „Alicja w Krainie Czarów”, Frances Hodgson Burnett „Tajemniczy ogród”
Co dalej	zajęcia prowadzone przez MOK w Tomaszowie Mazowieckim, projekcje archiwalnych spektakli Teatru Telewizji, cykliczne wyjazdy do teatrów, cykliczne przeglądy i konkursy o zasięgu powiatowym

W programie
po raz czwarty

CZEKAM NA...

W projekcie książki Davide'a Cali „A ja czekam...” stała się pretekstem do rozmowy o sprawach trudnych do nazwania, skłaniających do zatrzymania się i zastanowienia się nad tym, co jest naprawdę ważne. Uczestnicy mieli szansę porozmawiać o życiu, w którym wciąż czekamy na kogoś lub na coś i opowiedzieć o tym, co dla nich samych jest istotne. Starano się wyrazić siebie i własne emocje, a także nauczyć się skutecznie komunikować.

Kto	Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki
Miejsce	Opole
Uczestnicy	dzieci i młodzież w wieku 9-18 lat
Koordinator	Magdalena Starczewska
Prowadzący	Ilona Binarsch, Katarzyna Borek, Adrian Czopownik, Alicja Morawska-Rubczak, Mariola Ordak-Świątkiewicz, Wojciech Orszewski, Agnieszka Zyskowska-Biskup
Kiedy	Kiedy 28 czerwca – 12 lipca
Inspiracje	Davide Cali „A ja czekam...”
Co dalej	kontynuowanie pracy artystycznej w Młodzieżowym Domu Kultury w Opolu

W programie
po raz czwarty

● SKLEPY CYNAMONOWE NA PRZEDWIOŚNIU

Warsztaty inspirowane były doświadczeniami właściwymi czasom młodzieńczym, tym, co wydaje się wtedy istotne, a jednocześnie wstydliwe i pomijane. Podjęto próbę rozmowy o dojrzewaniu seksualnym, ważnych życiowych decyzjach, odpowiedzialności za siebie i swoje wybory, nieuchronności przemijania, śmierci. Punktem wyjścia była twórczość Brunona Schulza, która miała zainspirować uczestników do własnych wypowiedzi artystycznych.

Kto	Klub Kultury „Falenica”
Miejsce	Warszawa
Uczestnicy	młodzież w wieku 16-19 lat
Koordinator	Ewa Andrearczyk
Prowadzący	Darek Lewandowski, Jerzy Łazewski, Sławomir Łobaczewski, Hanna Mrozowska, Joanna Wichowska
Kiedy	30 czerwca – 13 lipca
Inspiracje	twórczość Brunona Schulza
Co dalej	kontynuacja działań podczas ferii

W programie
po raz czwarty

ŚWIATŁOCZULI

Celem projektu było przełamanie zahamowań – występujących zarówno wśród młodzieży niepełnosprawnej, jak i pełnosprawnej – przed wyjściem z ustalonych ram społecznych. Współudział w warsztatach pozwalał na integrację młodych osób z dysfunkcją wzroku i widzących. Uczestnicy mogli poznać i zrozumieć odmienne doświadczanie świata kolorów oraz zweryfikować stereotypy dotyczące każdej z grup. Metody pracy aktywizowały zmysły inne niż wzrok. Podczas tworzenia pokazu założono też przeciwdziałanie wykluczeniu z kultury dzięki wykonaniu audiodeskrpcji spektaklu.

Kto	Teatr Polski
Miejsce	Wrocław
Uczestnicy	młodzież w wieku 13-20 lat
Koordinator	Nina Karniej
Prowadzący	Ewa Kurdas, Justyna Mańkowska, Tomasz Polak, Mateusz Stępiak, Katarzyna Strączek
Kiedy	30 czerwca – 13 lipca
Inspiracje	Menena Cottin, Rosana Faría „Black book of colours”, Andrzej Jakimowski „Imagine”, fragmenty książki Macieja Bączyka „Niewidzialna mapa Wrocławia”
Co dalej	audiodeskrpcja spektakli, warsztaty dla osób z dysfunkcją wzroku i słuchu

W programie
po raz piąty

I WYŚWIETLĘ FILM. COŚ O MNIE I O TOBIE

Projekt inspirowany kinematografią. Uczestnicy stworzyli spektakl skomponowany z najpiękniejszych, ulubionych, najlepiej zapamiętanych scen filmowych, a także scen mistrzów polskiego i światowego kina. Wykorzystano nie tylko różne techniki teatralne, ale także filmowe jak np. dubbing. Różnorodność gatunków filmowych pozwoliła każdemu znaleźć swoje miejsce w tworzeniu pokazu końcowego.

Kto	Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy
Miejsce	Bolesławiec
Uczestnicy	13-19 lat
Koordynator	Joanna Rostkowska
Prowadzący	Karol Budrewicz, Bartosz Bulanda, Piotr „Blusmen” Jankowski, Katarzyna Knychalska, Amadeusz Naczyński, Małgorzata Rostkowska, Ewa Tetlak, Piotr Tetlak
Kiedy	28 lipca – 8 sierpnia
Inspiracje	film Giuseppe Tornatore „Cinema Paradiso”, kinematografia
Co dalej	dalsza współpraca ze Starostwem Powiatowym w Bolesławcu

TANDEM, CZYLI KOLAŻE

Tematem przewodnim warsztatów był kolaż – technika artystyczna polegająca na łączeniu często z pozoru niepasujących do siebie motywów i tworzyw. W projekcie zastosowano zasadę kolażu na kilku płaszczyznach. Oprócz łączenia różnorodnych technik teatralnych pojawił się także kolaż miejsca – warsztaty odbywały się równolegle w dwóch teatrach, a także kolaż uczestników – praca w grupach dziecięcych i młodzieżowych.

W programie
po raz szósty

Kto Stowarzyszenie Teatr Okno, Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku i Białostocki Teatr Lalek

Miejsce Białystok

Uczestnicy dzieci i młodzież w wieku 10- 18 lat

Koordinator Monika Bania

Prowadzący Bernard Bania, Monika Bania, Dorota Baranowska, Urszula Chomik-Kraszewska, Jacek Dojlidko, Magdalena Kiszko-Dojlidko, Ewa Zemło, Krzysztof Zemło

Kiedy 30 czerwca – 13 lipca

Inspiracje kolaże, Witkacy, Stanisław Wyspiański, Georges Braque, Pablo Picasso, Lech Majewski, Antoine De Saint-Exupéry, Zbigniew Warpechowski, Jonathan Swift „Podróż Guliwera”, „Jaś i fasola”, „Dawid i Goliat”, ballady, utwory ludowe w nowych aranżacjach

Co dalej kontynuacja działań edukacyjnych, dalsza współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie

W programie
po raz szósty

WSPANIALI NA TROPIE, CZYLI SPOSÓB NA SMOKA

Uczestnicy półkolonii na dwa tygodnie wstąpili w szeregi Bractwa Teatralnego Wspaniałych, wcielali się w role rycerzy i poszukiwali sposobu na smoka. Celem powołania bractwa była pomoc dzieciom w połączeniu współczesności z przeszłością oraz teatru z innymi dziedzinami kultury i życiem codziennym. Podjęto próbę rozmowy na temat wartości, które powinny tworzyć kodeks współczesnego człowieka, na wzór tego, jaki niegdyś stanowił etos rycerski.

Kto	Teatr „Baj Pomorski”
Miejsce	Toruń
Uczestnicy	dzieci w wieku 10-13 lat
Koordinator	Barbara Kamińska
Prowadzący	Magdalena Jasińska, Rafał Kołacki, Zbigniew Lisowski, Dominika Miękus, Dominik Smużny, Rafał Swaczyna, Marzenna Wiśniewska, Krzysztof Zaremba
Kiedy	30 czerwca – 13 lipca
Inspiracje	rycerze, smoki, fragmenty dramatów Marty Guśniowskiej, wiersze, wątki z powieści Edmunda Niziurskiego, Rafała Kosika i C.S. Lewisa, grafiki Jacka Yerki
Co dalej	zaproszenie dzieci na spektakl otwierający sezon 2014/2015 i do jury dziecięcego XXI Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek SPOTKANIA 2014, wspieranie twórczości dzieci

WIZYTY STUDYJNE

W ramach tegorocznej edycji beneficjenci mogli starać się o dodatkowe środki na realizację wizyt studyjnych – wyjazdów członków kadry realizującej własny projekt do innego ośrodka biorącego udział w Lecie w teatrze. Chcieliśmy tym działaniem zachęcić wnioskodawców do kontaktu w trakcie realizacji programu i spotkania, które umożliwiłoby wymianę doświadczeń, narzędzi i metod, a także do przyjrzenia się sposobom realizacji programu w innych miejscowościach, czerpania inspiracji, zyskania nowej optyki. Prowadzący sami wybierali formy i ustalali terminy spotkań. W ramach edycji odbyło się dwanaście wizyt studyjnych.

EWALUACJA

Jednym z najważniejszych elementów Lata w teatrze jest ewaluacja, która przede wszystkim służy udoskonalaniu programu oraz jeszcze lepszemu dostosowaniu go do potrzeb realizatorów i młodych uczestników. W trakcie trwania turnusów każdą miejscowość odwiedził ewaluator, do jego zadań należało przeprowadzenie rozmów z organizatorami, prowadzącymi i uczestnikami warsztatów.

W dniach 17 i 18 października odbyło się spotkanie ewaluacyjne projektu w Akademii Teatralnej, na które zostali zaproszeni koordynatorzy i prowadzący warsztaty w ramach Lata w teatrze. Podczas ewaluacji chcieliśmy się przyjrzeć wyzwaniom, jakie stawia uczestnictwo w naszym programie i skupić na trudnych sytuacjach, na które napotykali beneficjenci podczas realizacji swoich projektów.

Pierwszego dnia równoległe odbywały się cztery warsztaty. Uczestnicy wybierali spośród następujących zajęć:

Karolina Pluta | Jak prowadzić skuteczną rekrutację?

Katarzyna Sekutowicz | Jak efektywnie budować partnerstwa?

Aleksandra Daszkowska-Kamińska | Prowadzący warsztaty jako lider

Robert Więckowski, Paulina Gul | Zanurzeni w niepełnosprawność

Następnego dnia przy pomocy narzędzi zaczerpniętych z teatru forum

beneficjenci poszukiwali najtrudniejszych sytuacji, przed którymi stają

podczas wakacyjnych warsztatów. Pod okiem Aleksandry Chodasz – trenerki

i superwizorki metody dramy próbowano wspólnie szukać satysfakcjonujących rozwiązań.

SZKOŁA PEDAGOGÓW TEATRU

2	edycja
10	spotkań
14	prowadzących
20	uczestników

W 2014 roku odbyła się druga edycja cyklu szkoleń kierowanych do edukatorów. Zaproszenie do udziału skierowane było głównie do pracowników i współpracowników teatrów i organizacji, które brały udział w programie Lato w teatrze lub mają aspiracje do stworzenia działów edukacyjnych w swoich placówkach i przymierzają się do składania wniosków w kolejnych edycjach programu. Celem organizowanego szkolenia było przede wszystkim podniesienie kompetencji i zdobycie nowych umiejętności w obszarze pedagogiki teatru. Uczestnicy raz w miesiącu podczas weekendowych zjazdów zdobywali wiedzę i kwalifikację także z zakresu projektowania działań edukacyjnych, kreatywnej współpracy, psychologii rozwojowej, teatru włączającego, pracy teatralnej, treningu interpersonalnego i działania w zespole, liderowania, choreografii.

SZKOŁA PEDAGOGÓW TEATRU +

To rozszerzona formuła SPT dla osób, które ukończyły poprzednią edycję Szkoły Pedagogów Teatru i mają duże doświadczenie w pracy w obszarze pedagogiki teatru. W tej edycji odbył się dodatkowy warsztat pod tytułem „Pokazy na rogu ulicy” prowadzony przez Ulrike Hentschel – doktor filozofii i profesor pedagogiki teatru na Uniwersytecie Sztuk w Berlinie.

Warsztaty dla zaawansowanych edukatorów szukających inspiracji do swoich działań opierały się na tekście Bertolta Brechta „Scena na ulicy. Podstawowy model teatru epickiego”. Uczestnicy pracowali wokół bazowych elementów teatru Brechtowskiego i technik, którymi posługiwał się twórca, a także ich wykorzystywaniu w teatrze współczesnym i pedagogice teatru. Pragniemy kontynuować cykl w kolejnych edycjach.

PIPI POŃCZOSZANKA

Już po raz drugi w ramach programu realizowany był projekt artystyczny powstały we współpracy Instytutu Teatralnego i Teatru PINOKIO z Łodzi, na który składa się spektakl „Pippi Pończoszanka” grany w namiocie cyrkowym, parada oraz warsztaty teatralne, cyrkowe i muzyczne prowadzone przez artystów. Działania skierowane są do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów.

W tym roku przejechano	660 kilometrów
odwiedzono	9 miejscowości, 4 województwa
odbyło się	11 pokazów
przeprowadzono	27 warsztatów
brało udział	16 artystów
wzięło udział	2630 widzów

